

vonnis

GERECHT IN EERSTE AANLEG VAN ARUBA

Parketnummer : P-2018/04021

Uitspraak : 22 februari 2019

Tegenspraak

Vonnis van dit Gerecht

in de strafzaak tegen de verdachte:

Franklyn Johannes Felipi Theodor BAREÑO,
geboren op 23 november 1957 in Aruba,
wonende in Aruba, adres: Paradera 199.

Onderzoek van de zaak

Dit vonnis is gewezen naar aanleiding van het onderzoek op de terechtzitting. De verdachte is telkens verschenen, bijgestaan door zijn raadsman, mr. C.F.K.J. Lejuez, advocaat in Aruba.

De officieren van justitie, mrs. W. Bos en W.V. Gerretschien, hebben ter terechtzitting gevorderd dat het Gerecht het ten laste gelegde bewezen zal verklaren en de verdachte daarvoor zal veroordelen tot een

- taakstraf voor de duur van 100 uren, subsidiair 50 dagen vervangende hechtenis;
- geheel voorwaardelijke gevangenisstraf voor de duur van 4 weken met een proeftijd van 3 jaren.

De raadsman heeft primair bepleit dat de verdachte zal worden vrijgesproken van het ten laste gelegde en heeft subsidiair een strafmaatverweer gevoerd.

Tenlastelegging

Aan de verdachte wordt - kort en zakelijk weergegeven - ten laste gelegd dat hij zich schuldig heeft gemaakt aan actieve ambtelijke omkoping.

De tekst van de tenlastelegging, zoals deze op de terechtzitting d.d. 14 januari 2019, overeenkomstig de vordering van de officier is gewijzigd, is als bijlage I aan dit vonnis gehecht.

Formele voorvragen

Het Gerecht stelt vast dat de dagvaarding geldig is, dat het bevoegd is tot kennisneming van de zaak, dat het openbaar ministerie ontvankelijk is in zijn vervolging en dat er geen redenen zijn voor schorsing van de vervolging.

Bewezenverklaring

Het Gerecht acht - op grond van de hierna weergegeven bewijsmiddelen en de nadere bewijsoverwegingen, in onderling verband en samenhang beschouwd - wettig en overtuigend bewezen dat de verdachte het ten laste gelegde heeft begaan, met dien verstande dat:

~~hij op een of meer tijdstippen in of omstreeks de periode van 22 juni 2015 30 oktober 2013 tot en met 6 december 2016 28 maart 2017 te Aruba tezamen en in vereniging met een of meer anderen, althans alleen, minister van Sociale Zaken, Jeugd en Arbeid, althans de minister, belast met arbeidsverhoudingen en/of de Stichting Leadership and Excellence en/of een of meer andere (rechts)personen een of meer giften en/of beloften deed en/of aanbood,~~

~~namelijk (telkens) een of meer geldbedragen, winkelgoederen, etenswaren en/of hoeveelheden drank en/of de belofte om een of meer geldbedragen, winkelgoederen, etenswaren en/of hoeveelheden drank aan voormelde Minister en/of stichting en/of een of meer andere (rechts)personen te doen toekomen,~~

~~zulks met het oogmerk om voormelde Minister te bewegen in zijn bediening, al dan niet in strijd met zijn plicht, iets te doen en/of na te laten en/of ten gevolge van of naar aanleiding van hetgeen door voormelde Minister in zijn huidige en/of vorige bediening, al dan niet in strijd met zijn plicht, is gedaan of nagelaten,~~

namelijk (telkens)

A

~~het verlenen van ontheffingen van de door het Departamento di Progreso Laboral te verrichten arbeidsmarkttoets en/of het accorderen van aanvragen tot zulke ontheffingen en/of het herzien, wijzigen en/of passeren van beslissingen en/of adviezen van het Departamento di Progreso Laboral en/of het (bevorderen van) het afgeven van verklaringen van geen bezwaar en/of positieve verklaringen tot toetreding tot de arbeidsmarkt (door het Departamento di Progreso Laboral) en/of het (aldus bevorderen van het) afgeven van (tijdelijke) verblijfsvergunningen (met arbeid) (door het Departamento di Integracion, Maneho y Admision di Stranhero)~~

~~en/of~~

B

~~het verkrijgen en/of verwerven van een voorkeursbehandeling door voormelde Minister en/of het laten ontstaan, in stand houden, onderhouden en/of verbeteren van een relatie tussen hem en/of zijn mededader(s) en voormelde Minister waarin laatstgenoemde niet meer zo vrij, onbeïnvloed, onafhankelijk en/of objectief was/~~kon zijn~~ bij het nemen van beslissingen in relatie tot hem en/of zijn mededader(s) als in het geval dat hij en/of zijn mededader(s) die giften en/of beloften niet hadden gedaan en/of aangeboden.~~

Bewijsmiddelen

Het Gerecht grondt zijn overtuiging dat de verdachte het bewezen verklaarde heeft begaan, op de feiten en omstandigheden die in de hierna volgende bewijsmiddelen zijn vervat en redengevend zijn voor de bewezenverklaring.¹

Voorts wordt opgemerkt dat, voor zover in de bewijsmiddelen geen (expliciete) landsaanduiding is opgenomen, algemeen bekend is dat de in die bewijsmiddelen wel opgenomen plaatsen zijn gelegen in Aruba.

1. proces-verbaal Algemeen dossier en relaas (map 1, p. 12), inhoudende als relaas van de verbalisanten:

CROES is vanaf 2013 als MSJA (het Gerecht begrijpt: Minister van Sociale Zaken, Jeugd en Arbeid) aangesteld en fungeert als zodanig in het kabinet Mike Eman II. CROES heeft arbeidsaangelegenheden in zijn portefeuille. Onderdeel daarvan is het toetsen van aanvragen voor een vergunning tot tijdelijk verblijf met arbeid aan de Arubaanse arbeidsmarkt, welke toetsen door DPL worden uitgevoerd. Hieromtrent is door het ministerie van CROES beleid gemaakt, waaruit blijkt dat CROES het prerogatief heeft om op bepaalde gronden ontheffingen van de arbeidsmarkttoets te verlenen.

2. Aanvullend proces-verbaal bevindingen geldstromen Stichting Leadership and Excellence, (map 43, p. 786 e.v.), inhoudende:

Bright Bakery is na Aruba Wine and Dine de grootste betaler aan de Stichting. Uit de bankgegevens van de CMB bank blijkt op 18 juni 2015 een chequestortnig van 4.000 AWG en op 6 december 2016 van 5.000 AWG. In de telefoon in gebruik bij Croes zijn verschillende chats aangetroffen met een van de directeuren van Bright Bakery genaamd Franklyn Bareno. De chats zijn allen uit 2016.

15/2 Bareno naar Croes. Goeden middag minister Croes hoe is het? Ik wilde even checken over de tweede vergunningen van de twee Peruanen. Het is urgent ze zijn al 9 maanden zonder vergunning.

15/2 Cores naar Bareno. Broer hoe is het met jou? Ok geen probleem. Ik ga er achterna.

9/9 Bareno naar Croes. Kan ik het brief bij het kantoor laten? Zodat Paul het stuurt om minister Benny te laten ondertekenen. Dit is een medewerker die op het Dominicaanse Republiek vast bleef zitten. Zijn naam stond verkeer geschreven op de vergunning.

9/9 Croes naar Bareno. Ok Breng het om 9 uur naar mij toe.

19/10 Croes naar Bareno. Je verzoek is gisteren geaccordeerd.

16/12 Bareno naar Croes. Naam: David Abel Ramirez Aranda. Sindy Rosa Ramirez Benites. Erasmo Jose Caselta Chirino. Veel dank. Laat het voor mij geregeld

¹ Hierna wordt, tenzij anders vermeld, telkens verwezen naar ambtsedige - en door de desbetreffende verbalisant(en) in wettelijke vorm opgemaakte - processen-verbaal en overige geschriften.

worden.

19/12 Croes naar Bareno. Kan je ons helpen met Awg. 1.000?

Uit DPL documenten van 2016 blijkt dat Croes op 7 juni 2016 ontheffing heeft getekend voor Rarirez Aranda, onderhoudsman bij Bright Bakery, op 17 maart 2016 voor Tamayo Alvarado, verkoper bij Bright Bakery, op 17 juni 2016 voor Rivera Quintero en Ramirez Benites, onderhoudsman en schoonmaakster bij Bright Bakery, op 16 december 2014 voor Duran Montilla, helper bakker bij Bright Bakery en op 10 februari 2015 voor Ramirez Pena, pastry chef bij Bright Bakery.

3. Proces- verbaal van verhoor verdachte Bareno d.d. 19 april 2018 (los opgenomen), inhoudende:

Ik stel me voor dat de minister een brief zou hebben gekregen van de zaak Bright Bakery (Onerab BV) voor deze personen om de beslissing te heroverwegen en alsnog een werkvergunning te kunnen krijgen voor deze personen. Het verzoek zou dan zijn om na te gaan waar deze vergunningen zijn vast gezeten. Paul Croes is de minister van arbeid. Zijn werk zou moeten zijn dat hij het kan regelen. Ik bedoel namelijk hiermee niet dat het een verplichting is maar dat hij als minister dit kan regelen maar hij kan het ook weigeren. Ik heb inderdaad zo'n twee keer hem geholpen met activiteiten die hij heeft georganiseerd voor zijn politieke campagne. Als ik me niet vergis was het een activiteit bij de bowling en de andere was een activiteit tijdens de kerstperiode. Ik ben zelf niet gegaan. Voor de activiteit van Bowling heb ik namelijk een cheque aan hem laten uitschrijven. Voor de activiteit van kerst heb ik hem geholpen door een tafel te kopen/betalen. Ik neem aan dat ik een brief heb ontvangen met deze details. Dit is namelijk de normale procedure bij het aanvragen van een sponsorship.

Bewijsoverwegingen

Algemene overwegingen

Ondernemers in Aruba hebben, zoals overal ter wereld, werknemers nodig. Deze (potentiele) werknemers worden vaak in het buitenland geworven en gevonden. Voordat ze aan de slag kunnen behoeven deze werknemers een verblijfsvergunning met toestemming voor arbeid, af te geven door DIMAS. Deze toestemming wordt in de regel, als het om lager geschoold werk gaat, niet afgegeven, omdat de overheid de lokale werkloosheid wil bestrijden. Voordat de toestemming wordt gegeven voert DPL een arbeidsmarkttoets uit, om na te gaan of niet een Arubaan de vacature kan vervullen. Het beleid ter zake staat toe dat de Minister van Arbeid (hierna telkens: de minister) onder bepaalde voorwaarden een ontheffing van deze arbeidsmarkttoets verleent. De verdenking is dat verdachte ten behoeve van het verkrijgen van ontheffingen van de arbeidsmarkttoets de minister heeft omgekocht door aan de minister een gift te doen van Awg. 2.500,00.

Hierbij is van belang dat, zoals vrijwel alle verdachten in het onderzoek Ibis hebben benadrukt, Aruba een kleinschalige maatschappij is. Anders dan bijvoorbeeld in Nederland, is het in Aruba niet ongewoon om rechtstreeks contact te hebben met een minister. Er is sprake van een wederzijdse afhankelijkheidsrelatie die inherent is aan kleinschaligheid. Door het restrictieve toelatingsbeleid voor buitenlandse

werknemers is de ondernemer afhankelijk van de minister voor het verkrijgen van een ontheffing van de arbeidsmarkttoets. De minister en zijn partij zijn op hun beurt afhankelijk van ondernemers en hun achterban voor steun voor hun beleid en stemmen voor hun herverkiezing. Het is derhalve van belang om over en weer een werkbare, min of meer vriendschappelijke relatie te onderhouden. Een goede persoonlijke relatie kan voordelig zijn. Het verstoord raken van die relatie kan daarentegen ernstige negatieve gevolgen hebben voor de onderneming, respectievelijk de politicus. Het Gerecht betreft deze als feiten van algemene bekendheid aangemerkte maatschappelijke omstandigheden bij de beoordeling van de tenlastelegging.

Standpunt verdediging

De raadslieden hebben bepleit dat verdachte dient te worden vrijgesproken van het ten laste gelegde. Daartoe hebben zij aangevoerd dat niet wettig en overtuigend bewezen dat verdachte met zijn donatie aan de stichting Leadership & Excellence het *oogmerk* had om de minister te bewegen iets te doen of naar aanleiding van iets dat de minister heeft gedaan, dan wel om een voorkeursbehandeling te verkrijgen. Dat er geen causaal verband bestaat, blijkt uit het feit dat donaties en ontheffingen niet in tijd samenvallen en uit het feit dat verdachte aan vele doelen schenkt; met de schenking aan Croes had verdachte geen bijzondere bedoelingen, aldus de raadsman.

Bewijswaardering

Het Gerecht overweegt dat het doen van giften op zichzelf niet strafbaar is. Een omkoper is, op grond van artikel 2:128 Sr, slechts strafbaar indien hij een gift of belofte doet met het *oogmerk* om de ambtenaar ergens toe te bewegen, dan wel, indien hij een gift of belofte doet *naar aanleiding van* iets dat de ambtenaar heeft gedaan). Het gaat om de hoogste graad van opzet; het naaste doel van de dader. Opzet als noodzakelijkheidsbewustzijn is niet voldoende. Een 'omkoper' die niet omkoping tot doel heeft, maar wel weet dat de ambtenaar door zijn gift zal worden bewogen, heeft geen oogmerk en is niet strafbaar. Verder geldt dat artikel 2:128 niet alleen ziet op de situatie dat er een direct verband bestaat tussen de gift of belofte enerzijds en een concrete tegenprestatie anderzijds, doch ook op het doen van giften of beloften aan een ambtenaar teneinde aldus een relatie met die ambtenaar te doen ontstaan en/of te onderhouden met het doel een voorkeursbehandeling te krijgen.

Verdachte heeft met zijn onderneming Bright Bakery drie maal een donatie gedaan aan de Stichting Leadership & Excellence, de stichting van medeverdachte minister Croes. De minister heeft in deze jaren verschillende malen op verzoek van verdachte ontheffingen van de arbeidsmarkttoets verleend voor buitenlandse werknemers van verdachte. Er is, met name kort voor de donatie van 16 december 2016, sprake van vrij intensief contact; verdachte dringt erop aan dat Croes de papieren in orde maakt.

Naar het oordeel van het Gerecht kan het niet anders, dan dat verdachte zijn donaties deed om de relatie met de minister te 'smeren'. Een redelijke alternatieve verklaring voor de donatie aan diens campagne ontbreekt. Het is juist dat

verdachte, zoals zijn raadsman uitvoerig heeft onderbouwd, veel geld besteedt aan allerlei goede doelen. Dit doet er niet aan af dat hij daarbij afwegingen maakt en steeds enig oogmerk heeft bij zijn donaties. Dat oogmerk is in de gevallen die hier van belang zijn, het beïnvloeden van de minister, teneinde een voorkeurspositie te verwerven. Een 1 op 1 relatie tussen een gift en een ontheffing kan niet worden gelegd, maar het is naar het oordeel van het Gerecht evident dat verdachte zijn relatie met de minister voor ogen heeft bij het doen van de donatie.

De giften hebben betrekking op reeds verleende ontheffingen alsmede op in de toekomst nog te vragen gunsten. Door verdachte te bevoorkeuren handelt de minister in strijd met zijn plicht.

Strafbaarheid en kwalificatie van het bewezen verklaarde

Het bewezen feit levert op:

aan een ambtenaar een gift of belofte doen met het oogmerk om hem te bewegen om in zijn bediening, in strijd met zijn plicht, iets te doen

en

aan een ambtenaar een gift of belofte doen ten gevolge of naar aanleiding van hetgeen door deze in zijn bediening, in strijd met zijn plicht, is gedaan.

Strafbaarheid van de verdachte

Er zijn geen feiten of omstandigheden aannemelijk geworden die de strafbaarheid van de verdachte uitsluiten. De verdachte is daarom strafbaar voor het hiervoor bewezen verklaarde.

Oplegging van straf

De officier van justitie heeft, gevorderd dat de verdachte zal worden veroordeeld tot een taakstraf voor de duur van 100 uren, subsidiair 50 dagen vervangende hechtenis en geheel voorwaardelijke gevangenisstraf voor de duur van 4 weken met een proeftijd van 3 jaren.

De verdediging heeft een strafmaatverweer gevoerd.

Het Gerecht overweegt als volgt. Bij de bepaling van de op te leggen straf wordt gelet op de aard en de ernst van hetgeen bewezen is verklaard, op de omstandigheden waaronder het bewezen verklaarde is begaan, op de mate waarin de gedraging aan de verdachte te verwijten en op de persoon van de verdachte, zoals een en ander bij het onderzoek ter terechtzitting naar voren is gekomen. Daarbij wordt rekening gehouden met de ernst van het bewezen verklaarde in verhouding tot andere strafbare feiten, zoals die onder meer tot uitdrukking komt in de hierop gestelde wettelijke strafmaxima en in de straffen die voor soortgelijke feiten worden opgelegd.

Verdachte heeft zich schuldig gemaakt aan het betalen van steekpenningen aan minister Croes. Het betalen van steekpenningen houdt een systeem van corruptie in stand. Het Gerecht neemt verdachte zijn handelen kwalijk.

Daar staat tegenover dat verdachte, door zijn afhankelijke positie van de minister, in een lastig parket zat. Het weigeren van de verzoeken zou slecht kunnen uitpakken voor zijn bedrijf. Op zijn beurt verdient ook dit aspect relativering, omdat het steeds gaat om het zoeken van personeel voor laaggeschoold werk. Niet valt in te zien waarom daarvoor niet een Arubaanse kandidaat gezocht kon worden, waarmee de afhankelijkheid van de minister zou wegvallen.

In vergelijkbare gevallen in onderzoek Ibis heeft de officier van justitie een gedeeltelijk voorwaardelijke geldboete geëist. Het Gerecht ziet daarin aanleiding om aan verdachte een daaraan vergelijkbare straf op te leggen, als na te noemen.

Toepasselijke wettelijke voorschriften

De op te leggen straffen zijn gegrond op de artikelen 1:19, 1:20, 1:21, 1:54, 1:58 en 2:128 van het Wetboek van Strafrecht van Aruba.

BESLISSING

Het Gerecht:

verklaart wettig en overtuigend bewezen dat de verdachte het ten laste gelegde feit heeft begaan als hiervoor omschreven;

verklaart niet bewezen hetgeen aan de verdachte meer of anders is ten laste gelegd en spreekt hem daarvan vrij;

kwalificeert het bewezen verklaarde als hiervoor omschreven;

veroordeelt de verdachte tot een **geldboete van Awg. 5.000,00 (vijfduizend Arubaanse Florin)**, bij gebreke van betaling en verhaal te vervangen door **60 (zestig) dagen hechtenis**;

bepaalt dat een gedeelte van deze geldboete een gedeelte, groot **Awg. 2.500,00 (vijfentwintighonderd Arubaanse Florin)**, niet ten uitvoer zal worden gelegd, tenzij de rechter later anders mocht gelasten omdat de verdachte zich voor het einde van een proeftijd, van **3 (drie) jaren** aan een strafbaar feit heeft schuldig gemaakt.

Dit vonnis is gewezen door de rechter mr. D. Gruijters, bijgestaan door mr. M. Witteman (zittingsgriffier), en op 22 februari 2019 in tegenwoordigheid van de griffier uitgesproken ter openbare terechtzitting van het Gerecht in Aruba.

uitspraakgriffier:

BIJLAGE 1

Gewijzigde tenlastelegging

Aan de verdachte wordt ten laste gelegd dat hij:

hij op een of meer tijdstippen in of omstreeks de periode van 30 oktober 2013 tot en met 28 maart 2017 te Aruba tezamen en in vereniging met een of meer anderen, althans alleen, minister van Sociale Zaken, Jeugd en Arbeid, althans de minister, belast met arbeids*verhoudingen* en/of de Stichting Leadership and Excellence en/of een of meer andere (rechts)personen een of meer giften en/of beloften deed en/of aanbood,

namelijk (telkens) een of meer geldbedragen, winkelgoederen, etenswaren en/of hoeveelheden drank en/of de belofte om een of meer geldbedragen, winkelgoederen, etenswaren en/of hoeveelheden drank aan voormelde Minister en/of stichting en/of een of meer andere (rechts)personen te doen toekomen,

zulks met het oogmerk om voormelde Minister te bewegen in zijn bediening, al dan niet in strijd met zijn plicht, iets te doen en/of na te laten **en/of** ten gevolge van of naar aanleiding van hetgeen door voormelde Minister in zijn huidige en/of vorige bediening, al dan niet in strijd met zijn plicht, is gedaan of nagelaten,

namelijk (telkens)

A

het verlenen van ontheffingen van de door het Departamento di Progreso Laboral te verrichten arbeidsmarkttoets en/of het accorderen van aanvragen tot zulke ontheffingen en/of het herzien, wijzigen en/of passeren van beslissingen en/of adviezen van het Departamento di Progreso Laboral en/of het (bevorderen van) het afgeven van verklaringen van geen bezwaar en/of positieve verklaringen tot toetreding tot de arbeidsmarkt (door het Departamento di Progreso Laboral) en/of het (aldus bevorderen van het) afgeven van (tijdelijke) verblijfsvergunningen (met arbeid) (door het Departamento di Integracion, Maneho y Admision di Stranhero)

en/of

B

het verkrijgen en/of verwerven van een voorkeursbehandeling door voormelde Minister en/of het laten ontstaan, in stand houden, onderhouden en/of verbeteren van een relatie tussen hem en/of zijn mededader(s) en voormelde Minister waarin laatstgenoemde niet meer zo vrij, onbeïnvloed, onafhankelijk en/of objectief was/kon zijn bij het nemen van beslissingen in relatie tot hem en/of zijn mededader(s) als in het geval dat hij en/of zijn mededader(s) die giften en/of beloften niet hadden gedaan en/of aangeboden.